

Методика
оцінки стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками
підприємств, установ та організацій сфери управління ДСНС

Загальна частина

Оцінка стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками включає:

оцінку організації заходів з впровадження внутрішнього контролю та управління ризиками на об'єкті перевірки;

оцінку фактичного виконання запроваджених системою внутрішнього контролю процедур.

У головних управліннях (управліннях) ДСНС України в областях та м. Києві та Українському гідрометеорологічному центрі підрозділом внутрішнього аудиту додатково перевіряються питання здійснення координації та нагляду за функціонуванням внутрішнього контролю та управління ризиками у підпорядкованих установах, організаціях, які входять до сфери управління ДСНС, а також забезпечення інформаційного обміну з питань внутрішнього контролю з ДСНС.

Для оцінки стану організації внутрішнього контролю застосовуються:

опитування особового складу (персоналу) установи для отримання інформації про порядок фактичного виконання заходів з управління ресурсами і майном та здійснення внутрішнього контролю;

опитування особового складу установи для отримання інформації про порядок фактичного виконання заходів пов'язаних із виконанням функціональних обов'язків та здійснення внутрішнього контролю;

спостереження за управлінням ресурсами, майном, виконання процесів запобігання та реагування у сфері цивільного захисту та виконанням процедур внутрішнього контролю;

перевірка документальних доказів функціонування системи внутрішнього контролю.

Оцінка здійснюється за трьома зонами виконання:

«зелена зона» – найвищий рівень виконання;

«жовта зона» – середній рівень виконання;

«червона зона» – найнижчий рівень виконання.

Результати оцінки заносяться до Висновку стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками (додаток 1).

РОЗДІЛ 1. Оцінка організації заходів з впровадження внутрішнього контролю та управління ризиками на об'єкті, де здійснюється контрольний захід

Під час оцінки організації заходів з впровадження внутрішнього контролю та управління ризиками на об'єкті контролю перевіряється:

наявність керівних документів з питань організації внутрішнього контролю та управління ризиками;

наявність розробленого та затвердженого Порядку (положення) про організацію та функціонування внутрішнього контролю (далі - Порядок) та його відповідність вимогам нормативно-правовим документів, наказів ДСНС тощо;

наявність розробленого та затвердженого опису внутрішнього середовища та його відповідність вимогам Порядку (регламентація основних (пріоритетних) процесів діяльності установи);

наявність наказу про призначення відповідальних осіб за функціонування внутрішнього контролю, персонального складу робочої групи з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків.

За результатами перевірки **Розділу 1** робиться висновок.

Організаційні заходи з впровадження внутрішнього контролю та управління ризиками:

«виконані» (зелена зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій зоні становить не менше ніж 80%, а решта у жовтій;

«виконані частково» (жовта зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій та жовтій зонах становить не менше ніж 50%;

«не виконані» (червона зона), якщо рівень виконання заходів у червоній та жовтій зонах становить більше ніж 50%.

РОЗДІЛ 2. Оцінка фактичного виконання запроваджених системою внутрішнього контролю процедур

Під час оцінки фактичного виконання запроваджених системою внутрішнього контролю процедур перевіряється:

знання особовим складом (персоналу) з числа відповідальних за функціонування внутрішнього контролю вимог керівних документів з організації внутрішнього контролю та управління ризиками;

наявність розроблених та затверджених адміністративних регламентів основних (пріоритетних) процесів діяльності установи;

документальне підтвердження проведення ідентифікації та оцінки ризиків та їх об'єктивне оцінювання;

наявність опрацьованого реєстру ризиків (бази даних з управління ризиками);

наявність розробленого та затвердженого плану управління ризиками на поточний рік;

наявність доведених до структурних підрозділів та особового складу (персоналу) витягів з реєстру ризиків у частині, що їх стосується;

наявність плану моніторингу внутрішнього контролю на поточний рік;

наявність у плані моніторингу внутрішнього контролю окремого розділу про усунення порушень та виконання пропозицій (рекомендацій), внесених керівнику установи та керівникам структурних підрозділів установи, під час контрольних (аудиторських) заходів, підрозділами внутрішнього аудиту та органами державного фінансового контролю;

виконання планів моніторингу у поточному році та попередніх роках;
наявність планів управління ризиками за період що охоплюється перевіркою;

здійснення періодичного перегляду ризиків та внесення за результатами контрольних заходів, внутрішніх аудитів змін до реєстру ризиків та плану управління ризиками (за наявності рекомендацій (пропозицій));

наявність планів усунення недоліків за результатами аудиторських, контрольних заходів;

здійснення відповідальною особою за організацією та функціонуванням внутрішнього контролю періодичної оцінки функціонування внутрішнього контролю;

здійснення відповідальною особою за організацією та функціонуванням внутрішнього контролю інформування керівника про стан внутрішнього контролю та існуючі ризики;

надання за підпорядкованістю до органів вищого рівня інформації щодо ризиків, які потребують вжиття заходів на вищому рівні;

інформування органу управління за підпорядкованістю (у визначені ними терміни) про виконання плану моніторингу внутрішнього контролю та заходів, вжитих для його надійного функціонування, повноту виконання вимог, пропозицій, рекомендацій, наданих за результатами контрольних заходів та внутрішніх аудитів;

вжиття заходів щодо реагування на ризики;

об'єктивність визначення рівня внутрішнього контролю у щорічному звіті про стан функціонування внутрішнього контролю.

За результатами перевірки за розділ робиться відповідний висновок.

Запроваджені системою внутрішнього контролю процедури:

“виконуються” (зелена зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій зоні становить не менше ніж 75%, а решта у жовтій;

“виконуються частково” (жовта зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій та жовтій зонах становить не менше ніж 50%;

“не виконуються” (червона зона), якщо рівень виконання заходів у червоній та жовтій зонах становить більше ніж 50%.

РОЗДІЛ 3. Оцінка заходів координації і нагляду за функціонуванням внутрішнього контролю та управління ризиками у головних управліннях (управліннях) ДСНС України та м. Києві і Українському гідрометеорологічному центрі (оцінка здійснюється підрозділом внутрішнього аудиту)

Під час оцінки заходів координації та нагляду за функціонуванням внутрішнього контролю та управління ризиками у підпорядкованих підприємствах, установах та організаціях:

наявність установлених та доведених до підпорядкованих установ строків, порядку інформування та подання звітності про стан функціонування внутрішнього контролю та виконання ними планів моніторингу внутрішнього контролю;

організація та проведення періодичних перевірок стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками в підпорядкованих установах та структурних підрозділах;

надання керівнику органу управління узагальненої інформації за підпорядковані установи з питань організації і здійснення внутрішнього контролю та управління ризиками;

проведення аналізу пропозицій, наданих підпорядкованими установами, до планів управління ризиками органу управління, виявлення систематичних ризиків та вжитих засобів способів реагування на них;

надання рекомендацій та пропозицій щодо покращення системи внутрішнього контролю та управління ризиками.

За результатами перевірки за розділ робиться висновок.

Координація і нагляд за функціонуванням внутрішнього контролю та управління ризиками у підпорядкованих суб'єктах господарювання(підприємствах, установах та організаціях):

«здійснюється» (зелена зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій зоні становить не менше ніж 80%, а решта у жовтій;

«здійснюється частково» (жовта зона), якщо рівень виконання заходів у зеленій та жовтій зонах становить не менше ніж 50% та до підпорядкованих установ доведені вимоги щодо строків, порядку інформування та подання звітності про стан функціонування внутрішнього контролю та виконання ними планів моніторингу внутрішнього контролю;

«не здійснюється» (червона зона), якщо рівень виконання заходів у червоній та жовтій зонах становить більше ніж 50%, або до підпорядкованих установ не доведені вимоги щодо строків, порядку інформування та подання звітності про стан функціонування внутрішнього контролю та виконання ними планів моніторингу внутрішнього контролю.

Загальна оцінка

Оцінка стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками здійснюється за результатами оцінки Розділів I-III Висновку щодо стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками (додаток 1).

За результатами перевірки робиться відповідний висновок.

Стан організації внутрішнього контролю та управління ризиками оцінюється:

«відповідає встановленим вимогам», якщо організація внутрішнього контролю та управління ризиками відповідає чинному законодавству та керівним документам ДСНС і своєчасно усуває суттєві ризики, помилки, недоліки у виконанні завдань та функцій покладених на об'єкт контролю, не допускаючи при цьому втрат бюджетних коштів, ресурсів та активів. Наявні недоліки внутрішнього контролю своєчасно виявляються під час його систематичного моніторингу та оперативно вживаються відповідні заходи,

направлені на усунення недоліків внутрішнього контролю (І розділ оцінено як «виконані», розділ II оцінено не нижче ніж «виконуються частково»);

«частково відповідає встановленим вимогам», якщо організація внутрішнього контролю та управління ризиками в основному відповідає чинному законодавству та керівним документам ДСНС, водночас на об'єкті контролю мають місце факти невиконання встановлених процедур внутрішнього контролю або керівництвом не організовано своєчасне усунення ризиків (розділи I та II оцінені не нижче ніж «виконані частково» та «виконуються частково»);

«не відповідає встановленим вимогам», якщо більшість заходів направлених на організацію функціонування внутрішнього контролю та управління ризиками передбачених керівними документами не виконані, система внутрішнього контролю та управління ризиками не функціонує, що призводить до втрат ресурсів та майна, а заходи реагування на вже виявлені порушення та недоліки не вживаються (не задовольняються вимоги на оцінку «відповідає встановленим вимогам» та «частково відповідає встановленим вимогам»).

У головних управліннях (управліннях) ДСНС України та м. Києві і Українському гідрометеорологічному центрі оцінка здійснюється з урахуванням оцінки розділу III Висновку оцінки стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками. Загальна оцінка не може перевищувати оцінку «частково відповідає встановленим вимогам», якщо розділ III Висновку оцінки стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками оцінено як «здійснюється частково» та не може перевищувати оцінку «не відповідає встановленим вимогам», якщо зазначений розділ оцінено як «не здійснюється».

На об'єкті перевірки результати перевірки документуються довідками про оцінку стану організації внутрішнього контролю та управління ризиками на основі Висновку оцінки внутрішнього контролю та управління ризиками (додаток 1).

Начальник Відділу
внутрішнього аудиту

Олександр РУЖАНСЬКИЙ